

81

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ

z dnia 3 lutego 1997 r.

w sprawie kursowego doształcania kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne.

Na podstawie art. 84 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 1992 r. Nr 11, poz. 41 i Nr 26, poz. 114 oraz z 1995 r. Nr 104, poz. 515) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia określają jednostki uprawnione do kursowego doształcania kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem, warunków takiego doształcania oraz warunków, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o doształcanie na tych kursach.

§ 2. 1. Kursy doształcające dla kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, zwane dalej „kursami”, prowadzą jednostki upoważnione przez wojewodę.

2. Wojewoda wydaje upoważnienie do prowadzenia kursów jednostce, która:

- 1) posiada odpowiednie warunki lokalowe:
 - a) co najmniej jedną salę wykładową o powierzchni nie mniejszej niż 30 m²,
 - b) pokój wykładowców o powierzchni nie mniejszej niż 10 m²,
 - c) archiwum o powierzchni nie mniejszej niż 6 m²,
 - d) zaplecze sanitarne;
- 2) zatrudnia wykładowców posiadających wyższe wykształcenie i praktykę zawodową, co najmniej pięcioletnią, w zakresie objętym następującymi dziedzinami:
 - a) właściwości materiałów niebezpiecznych dla poszczególnych klas niebezpieczeństwa,
 - b) konstrukcji i eksploatacji opakowań materiałów niebezpiecznych,
 - c) konstrukcji i eksploatacji pojazdów przeznaczonych do przewozu materiałów niebezpiecznych,
 - d) konstrukcji i eksploatacji cystern,
 - e) ratownictwa drogowego i chemicznego,
 - f) bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) posiada podlegający zatwierdzeniu przez wojewodę zbiór przepisów w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych oraz pomoce nauczania, właściwe do rodzaju prowadzonego kursu, w szczególności zaś:
 - a) plansze dotyczące budowy i oznakowania pojazdów i opakowań,
 - b) filmy instruktażowe, przezrocza i fotografie,
 - c) modele pojazdów i sztuk przesyłek,
 - d) wzory wymaganych dokumentów;
- 4) posiada możliwość przeprowadzenia ćwiczeń praktycznych objętych tematyką kursu.

3. Jednostka występująca z wnioskiem o wydanie upoważnienia wojewody do prowadzenia kursów załącza do wniosku w szczególności następujące dokumenty:

- 1) dokumenty potwierdzające zdolność jednostki do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia kursów,
- 2) wykaz pomocy nauczania,
- 3) wykaz posiadanych pomieszczeń,
- 4) wykaz wykładowców, wraz z dokumentacją potwierdzającą posiadanie przez nich wymaganego wykształcenia i praktyki.

§ 3. Wojewoda odmawia jednostce wydania upoważnienia do prowadzenia kursów, jeżeli:

- 1) nie spełnia ona wymogów określonych w § 2 ust. 2 lub
- 2) nie złożyła wymaganych dokumentów, określonych w § 2 ust. 3.

§ 4. Wojewoda cofa jednostce upoważnienie do prowadzenia kursów, jeżeli:

- 1) nie spełnia ona wymogów określonych w § 2 ust. 2 lub
- 2) szkolenie jest prowadzone niezgodnie z obowiązującym programem, lub
- 3) prowadzona dokumentacja lub wydany dokument są niezgodne ze stanem faktycznym.

§ 5. 1. Upoważnione jednostki, o których mowa w § 2 ust. 1, mogą organizować następujące rodzaje kursów:

- 1) kurs podstawowy w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych różnych klas, obejmujący co najmniej 24 godziny lekcyjne,
- 2) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu w cysternach, obejmujący co najmniej 16 godzin lekcyjnych,
- 3) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów wybuchowych klasy 1, obejmujący co najmniej 8 godzin lekcyjnych,
- 4) kurs specjalistyczny w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7, obejmujący co najmniej 8 godzin lekcyjnych.

2. Tematyka kursów obejmuje w szczególności:

- 1) dla kursu podstawowego:
 - a) ogólne wymagania dotyczące przewozu materiałów niebezpiecznych,
 - b) rodzaje zagrożeń,

- c) zagadnienia ochrony środowiska naturalnego przy przewozie odpadów będących materiałami niebezpiecznymi,
 - d) sposoby przeciwdziałania różnym rodzajom zagrożeń,
 - e) czynności, które powinien podjąć kierowca po powstaniu wypadku, a w szczególności pomoc przedlekarska, zabezpieczenie miejsca wypadku, użycie ochron osobistych i sprzętu będącego w wyposażeniu pojazdu,
 - f) zasady używania nalepek ostrzegawczych oraz oznakowania sztuk przesyłek, kontenerów i pojazdów,
 - g) zasady postępowania kierowcy w czasie przewozu,
 - h) przeznaczenie i działanie elementów dodatkowego wyposażenia technicznego pojazdów,
 - i) zasady ładowania razem do jednego pojazdu lub kontenera,
 - j) środki ostrożności w czasie czynności załadunkowych i wyładunkowych,
 - k) manipulowanie, rozmieszczanie i mocowanie sztuk przesyłek na pojeździe,
 - l) zasady odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane w związku z przewozem materiałów niebezpiecznych,
 - t) informacje na temat transportu kombinowanego materiałów niebezpiecznych,
- 2) dla kursu specjalistycznego w zakresie przewozu w cysternach:
- a) zachowanie się pojazdu na drodze, ze szczególnym uwzględnieniem przemieszczania się ładunku wewnątrz cysterny i wpływu tego zjawiska na bezpieczeństwo przewozu,
 - b) szczególne wymagania dotyczące konstrukcji i wyposażenia pojazdu z cysterną,
 - c) zasady załadunku i wyładunku cystern, uregulowane przepisami w dziedzinie transportu,
 - d) szczególne wymagania dotyczące używania pojazdów z cysterną, w szczególności dopuszczenie pojazdu do przewozu, świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych materiałów niebezpiecznych, zasady oznakowania oraz używania nalepek ostrzegawczych,
 - e) zasady postępowania kierowcy w razie wypadku pojazdu z cysterną,
- 3) dla kursu specjalistycznego w zakresie przewozu materiałów wybuchowych klasy 1:
- a) zagrożenia charakterystyczne dla materiałów i przedmiotów wybuchowych,
 - b) zasady używania nalepek ostrzegawczych oraz oznakowania sztuk przesyłek, kontenerów i pojazdów przewożących materiały wybuchowe,
 - c) szczególne wymagania dotyczące konstrukcji i wyposażenia pojazdu przewożącego materiały wybuchowe,
 - d) szczególne wymagania dotyczące załadunku i wyładunku, manipulowania, rozmieszczenia i mocowania sztuk przesyłek z materiałami wybuchowymi,
 - e) zasady ładowania razem do jednego pojazdu lub kontenera,
 - f) szczególne wymagania dotyczące używania pojazdów do przewozu materiałów wybuchowych, a w szczególności kategorii pojazdów i świadectwa dopuszczenia do przewozu niektórych materiałów niebezpiecznych,
- 4) dla kursu specjalistycznego w zakresie przewozu materiałów promieniotwórczych klasy 7:
- a) zagrożenia charakterystyczne dla materiałów promieniotwórczych,
 - b) zasady używania nalepek ostrzegawczych oraz oznakowania sztuk przesyłek, kontenerów i pojazdów przewożących materiały promieniotwórcze,
 - c) szczególne wymagania dotyczące załadunku i wyładunku, manipulowania, rozmieszczenia i mocowania sztuk przesyłek z materiałami promieniotwórczymi,
 - d) zasady ładowania razem do jednego pojazdu lub kontenera,
 - e) zasady postępowania kierowcy w razie wypadku przy przewozie materiałów promieniotwórczych.
3. Kurs podstawowy i kursy specjalistyczne mogą być organizowane w formie:
- 1) kursu początkowego — dla kierowców, którzy nie posiadają ważnego zaświadczenia o ukończeniu kursu podstawowego lub kursu podstawowego i odpowiedniego kursu specjalistycznego,
 - 2) kursu doskonalącego — dla kierowców posiadających ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu podstawowego lub kursu podstawowego i odpowiedniego kursu specjalistycznego; kierowca powinien ukończyć odpowiedni kurs doskonalący w roku poprzedzającym datę ważności posiadanego zaświadczenia.
4. Kurs doskonalący ma na celu uaktualnienie wiedzy kierowcy i powinien uwzględniać także zmiany przepisów regulujących przewóz materiałów niebezpiecznych, wprowadzone w okresie, jaki upłynął od poprzedniego kursu. Liczba godzin zajęć na kursie doskonalącym wynosi odpowiednio połowę wymaganej liczby godzin określonych w ust. 1.
5. Liczba godzin zajęć na kursie w ciągu jednego dnia, niezależnie od rodzaju kursu, nie może przekroczyć 8 godzin lekcyjnych.
- § 6. Warunki, w których przy przewozie materiałów niebezpiecznych wymagane jest ukończenie przez kierowcę kursu, określają postanowienia załącznika B do umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia

30 września 1957 r. (Dz. U. z 1975 r. Nr 35, poz. 189 i 190), wraz ze zmianami obowiązującymi od daty ich wejścia w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej, podanymi do publicznej wiadomości we właściwy sposób.

§ 7. 1. Warunkiem przyjęcia kierowcy na kurs podstawowy jest posiadanie przez niego, oprócz prawa jazdy, co najmniej trzyletniej praktyki w kierowaniu pojazdem, w stosunku do którego wymagane jest prawo jazdy kategorii B, C lub D.

2. Warunkiem przyjęcia kierowcy na kurs specjalistyczny jest posiadanie przez niego ważnego zaświadczenia o ukończeniu kursu podstawowego.

3. Warunkiem przyjęcia kierowcy na kurs doskonalący jest posiadanie przez niego ważnego zaświadczenia odpowiednio o ukończeniu kursu podstawowego lub specjalistycznego.

4. W przypadku łącznego organizowania kursu podstawowego i specjalistycznego, warunek podany w ust. 2 uważa się za spełniony, jeżeli kierowca uzyskał pozytywną ocenę z zakresu posiadanej wiedzy i umiejętności, objętych programem kursu podstawowego.

§ 8. 1. Kursy, o których mowa w § 5 ust. 1, prowadzone są przez wykładowców, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2, zgodnie ze szczegółowym programem kursu, obejmującym, odpowiednio do rodzaju kursu, tematykę określoną w § 5 ust. 2.

2. Szczegółowy program kursu zatwierdzany jest przez wojewodę.

3. Szczegółowy program kursu powinien zawierać:

- 1) wykaz tematów i liczbę godzin przeznaczonych na poszczególne tematy, wraz z wykazem wykładowców prowadzących poszczególne zajęcia,
- 2) wskazanie metod nauczania, wraz z wykazem pomocy nauczania, które będą użyte podczas kursu,
- 3) szczegółową informację o planowanych ćwiczeniach praktycznych.

§ 9. 1. Kurs kończy się sprawdzeniem posiadanych wiadomości i umiejętności, stanowiących tematykę kursu, przeprowadzonym w formie egzaminu pisemnego.

2. Pytania egzaminacyjne pochodzą z katalogu pytań egzaminacyjnych.

3. Katalog pytań egzaminacyjnych zatwierdzany jest przez wojewodę.

4. Egzamin, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza komisja składająca się z przedstawiciela wojewody

oraz wykładowców prowadzących poszczególne zajęcia.

5. Pozytywną ocenę w zakresie posiadanych wiadomości i umiejętności stanowiących tematykę kursu uzyskuje kierowca, który:

- 1) w przypadku kursu podstawowego — udzielił poprawnych odpowiedzi na 25 spośród 30 pytań, w czasie nie dłuższym niż 45 minut,
- 2) w przypadku kursu specjalistycznego — udzielił poprawnych odpowiedzi na 12 spośród 15 pytań, w czasie nie dłuższym niż 25 minut.

6. W przypadku niezdania egzaminu, zainteresowanemu przysługuje prawo do jednego egzaminu poprawkowego w terminie 60 dni.

§ 10. 1. Kierowcy, który uzyskał pozytywną ocenę na egzaminie, wydaje się zaświadczenie o przeszkoleniu go w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych, którego wzór określa załącznik do rozporządzenia.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, ważne jest przez okres 5 lat od daty egzaminu.

3. W przypadku szkolenia specjalistycznego, data ważności zaświadczenia nie może przekraczać 5 lat od daty ważności egzaminu po kursie podstawowym.

§ 11. 1. Jednostki upoważnione do prowadzenia kursów dla kierowców uważa się także za jednostki upoważnione do prowadzenia, w odpowiednim zakresie, kursów przeznaczonych dla innych osób wykonujących czynności związane z przewozem materiałów niebezpiecznych.

2. W odniesieniu do kursów dla osób innych niż kierowcy nie mają zastosowania przepisy § 5—7.

§ 12. 1. Jednostki prowadzące szkolenie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie zezwolenia wojewody, wydanego przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, uważa się za posiadające upoważnienie wymagane przepisami rozporządzenia.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, dostosują prowadzoną działalność do wymogów określonych w rozporządzeniu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Transportu i Gospodarki Morskiej:

B. Liberadzki

Załącznik do rozporządzenia Ministra
Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia
3 lutego 1997 r. (poz. 81)

WZÓR ZAŚWIADCZENIA O PRZESZKOLENIU KIEROWCÓW
POJAZDÓW PRZEWOŻĄCYCH MATERIAŁY NIEBEZPIECZNE

Format dokumentu: 105x148 mm (po złożeniu 105x74 mm)

Druk: dwustronny, tło koloru pomarańczowego

-1-

ADR - ZAŚWIADCZENIE O PRZESZKOLENIU KIEROWCÓW
POJAZDÓW PRZEWOŻĄCYCH MATERIAŁY
NIEBEZPIECZNE

w cysternach ¹⁾ w innych pojazdach ¹⁾

ADR - TRAINING CERTIFICATE FOR DRIVERS OF VEHICLES
CARRYING DANGEROUS GOODS

in tanks ¹⁾ other than in tanks ¹⁾

Zaświadczenie Nr

Certificate No

Wyróżniający znak Państwa
wydającego zaświadczenie

Distinguishing sign
of issuing State

Ważne na klasę lub klasy ^{1) 2)}
Valid for class(es) ^{1) 2)}

w cysternach
in tanks

w innych pojazdach
other than in tanks

1
2
3
4.1, 4.2, 4.3
5.1, 5.2
6.1, 6.2
7
8
9

1
2
3
4.1, 4.2, 4.3
5.1, 5.2
6.1, 6.2
7
8
9

do dnia (data) ³⁾

until (date) ³⁾

¹⁾ Wykreślić co nie jest objęte zaświadczeniem.

Strike out what does not apply.

²⁾ W odniesieniu do rozszerzenia na inne klasy, patrz strona 3.
For extension to other classes, see page 3.

³⁾ W odniesieniu do przedłużenia ważności, patrz strona 2.
For renewal, see page 2.

-2-

Nazwisko

Surname

Imię (imiiona)

First name (s)

Data urodzenia

Date of birth

Narodowość

Nationality

Podpis posiadacza

Signature of holder

Wydane przez

Issued by

Data

Date

Podpis ⁴⁾

Signature ⁴⁾

Przedłużono do dnia

Renewed until

Przez

By

Data

Date

Podpis ⁴⁾

Signature ⁴⁾

⁴⁾ I/lub pieczęć władzy wydającej
zaświadczenie.

And/or seal (or stamp) of issuing authority.

-3-

WAŻNOŚĆ ROZCIĄGA SIĘ NA KLASĘ LUB KLASY⁵⁾
EXTENDED TO CLASS(ES)⁵⁾**w cysternach**
in tanks

1 Data
2 Date

3

4.1, 4.2, 4.3 Podpis i/lub pieczęć
5.1, 5.2 Signature and/or seal or stamp
6.1, 6.2

7
8
9

w innych pojazdach
other than in tanks

1 Data
2 Date

3

4.1, 4.2, 4.3 Podpis i/lub pieczęć
5.1, 5.2 Signature and/or seal or stamp
6.1, 6.2

7
8
9

⁵⁾ Wykreślić co nie jest objęte zaświadczeniem.
Strike out what does not apply.

-4-

TYLKO NA PRZEPISY KRAJOWE
FOR NATIONAL REGULATION ONLY

Jednostka szkoląca upoważniona
przez Wojewodę

decyzją nr

z dnia

Seria Nr

82

Sygn. akt W 6/96

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 29 stycznia 1997 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości w związku z art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali.

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

Janusz Trzciniński — przewodniczący,

Lech Garlicki, Stefan Jaworski, Krzysztof Kolasiński,
Wojciech Łączkowski, Ferdynand Rymarz, Jadwiga
Skórzewska-Łosiak, Wojciech Sokolewicz, Błażej
Wierzbowski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniach 8, 22, 28 i 29 stycznia 1997 r.
na posiedzeniu w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia
29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U.
z 1991 r. Nr 109, poz. 470, z 1993 r. Nr 47, poz. 213,

z 1994 r. Nr 122, poz. 593, z 1995 r. Nr 13, poz. 59 oraz
z 1996 r. Nr 77, poz. 367) wniosku Rzecznika Praw Oby-
watelskich o ustalenie powszechnie obowiązującej wy-
kładni art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r.
o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłasz-
czaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 z później-
szymi zmianami) w związku z art. 2 ust. 2 i 3 ustawy
z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. Nr
85, poz. 388) przez wyjaśnienie: „Czy w świetle art. 8
ust. 1 wymienionej ustawy i powszechnie obowiązują-
cej wykładni Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 grud-
nia 1992 r., sygn. W 10/91, w sprawie wykładni art. 2